

ИРГЭДИЙН ОРОЛЦООГ ДЭМЖИХ НЬ

Нээлттэй Нийгэм Форум нь ардчилсан сайн засаглал, хүний эрхийн хэрэгжилтийг хянах, шаардахад иргэд, иргэний нийгмийн байгууллагууд хэрэглэж ашиглахуйц мэдлэг, мэдээллийг хангах зорилгоор "Иргэний нийгмийн орон зай" хөтөлбөр эхлүүлээ. Шинэ хөтөлбөрийн эхний жилд бид иргэд, иргэний нийгмийн

оролцоог дэмжих чиглэлд иргэдийн улс төр, иргэний боловсролыг нэмэгдүүлэхэд анхаарахын зэрэгцээ иргэний нийгмийн байгууллагуудын үйл ажиллагаа, нийгэмд үзүүлж буй үр нөлөөг олон нийтэд мэдээлэх суваг бий болгох туршилтын ажлууд хийлээ.

ОЛОН НИЙТИЙН УЛС ТӨРИЙН БОЛОН СОНГУУЛИЙН БОЛОВСРОЛ

Иргэдийн улс төр, сонгуулийн боловсролыг нэмэгдүүлэх үйл ажиллагаанд мэдлэг туршлагатай иргэний нийгмийн байгууллага, мөн их дээд сургуулийн эрдэмтэн судлаачдыг татан оролцуулж, сонгогчийн боловсролын шинэлэг агуулгыг туршиж ажиллалаа. Өмнөх жилүүдийн туршлагаас харахад УИХ болон орон нутгийн ИТХ-ын сонгуулийн дараа сонгогчийн идэвх буурах хандлага Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн үеэр ажиглагддаг тул сонгогчдын идэвхийг дэмжих үйл ажиллагаа чухал болж ирдэг. Нөгөө талаас, цөөн тооны нэр дэвшигчтэй Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн үеэр нэгдсэн агуулгатай иргэний боловсролын үйл ажиллагаа хэрэгжүүлэх, шинэлэг хэлбэрийн агуулга, арга зүйг турших боломж гардаг юм.

Бид сонгогчийн боловсролын уламжлалт агуулгыг иргэдийн улс төрийн боловсрол, орчин цагийн иргэний боловсролын агуулгаар баяжуулах стратегийг боловсруулан кампанит ажил төлөвлөж, уг үйл ажиллагааны агуулгыг арвин туршлага, мэргэжлийн чадавхтай Сонгогчдын боловсрол төв ТББ хөгжүүлэн, 2021 оны дөрвөөс зургадугаар сард мэдээллийн аян хэлбэрээр амжилттай хэрэгжүүлэв. Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн циклтай уялдуулан (i) сонгогчийг идэвхжүүлэх; (ii) иргэд сонгуульд хариуцлагатай хандахад туслах мэдлэгээр хангах; (iii) саналаа өгөхөд уриалах гэсэн зорилтын хүрээнд цувралаар мэдээллийн гурван аян өрнүүлээ.

Уг мэдээллийн аянд дараах арга хэмжээ багтав. Үүнд:

- Ардчилсан сонгуулийн ач холбогдол, Ерөнхийлөгчийн институт, Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн үе шатуудыг тайлбарласан агуулга бүхий “Би сонгуульд мэдлэг мэдээлэлтэй оролцож, хариуцлагатай сонгогч байна” аян;
- Сонгууль нь төр барих эрхийг сонгогчдоос шилжүүлж авахын төлөөх улс төрийн намуудын өрсөлдөөн болох тухай, намууд мөрийн хөтөлбөр дэвшүүлж өрсөлддөг бөгөөд энэ нь хэрэгжүүлэхээр амлаж буй бодлого болох тухай, мөрийн хөтөлбөрийг судлахын ач холбогдол, сонгуулийн үхүүлга сурталчилгаанд хориглосон үйл ажиллагааг таниулах, мөн мэдээллийн боловсрол олгоход чиглэсэн “Би хариуцлагатай улс төрчийг Ерөнхийлөгчөөр сонгоно” аян;
- “Би саналаа өгнө”/“Би саналаа өгсөн” цахим давлагаа зэрэг болно.

Төслийн хүрээнд Сонгогчдын боловсрол төв ТББ нь 40 орчим агуулгыг видео, аудио, комикс, гар зураг, хэвлэмэл зэрэг хэлбэрт оруулан 102 бүтээгдэхүүн бэлтгэн, цахим сүлжээ, олон нийтийн үйлчилгээний газар байршуулан сонгогчдод түгээжээ. Цар тахлын нөхцөл байдлын улмаас нийт бүтээгдэхүүний 95 орчим хувь нь цахим сүлжээгээр дамжиж олон нийтэд хүрсэн байна. Давхардсан тоогоор сонгуулийн насны 765,000

орчим иргэн цахимаар мэдээлэл хүлээн авснаас видео контентыг 186,000, цахим аудио постерыг 257,000, комикс зургийг 147,000, телевизийн нэвтрүүлэг болон

подкастыг 5,600, олонд танигдсан экспертүүдийн хөрөгт эшлэл бүхий цахим постерыг 95,000, хэвлэмэл материалыг 3,900 орчим хүн тус тус үзэж сонирхжээ.

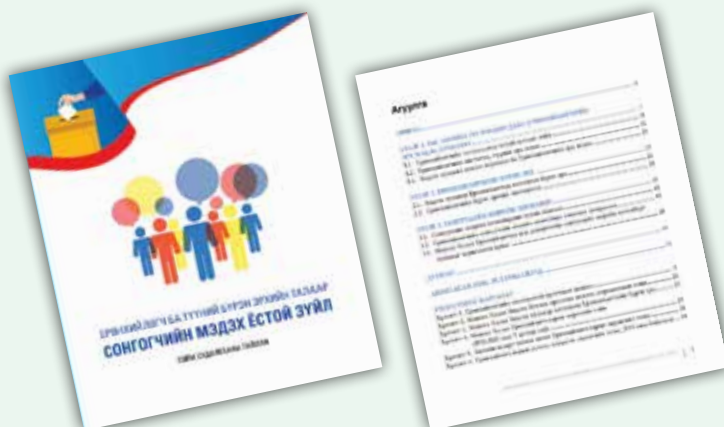
Аяны хүрээнд гарсан зарим постер, 2021 оны 4-6 дугаар сар.

Засаглалын институцуудын тухай цэгцтэй мэдлэг бий болгох зорилгоор институцийн ардчилсан сайн засаглалд гүйцэтгэх чиг үүрэг, хуулиар түүнд олгосон эрх мэдлийг танилцуулсан цуврал тайлан гаргахаар ажиллаж байна. “Ерөнхийлөгч, түүний чиг үүргийн талаар сонгогчийн мэдэх ёстой зүйлс” тайлан нь энэхүү

цувралын эхнийх нь бөгөөд дараагийн ээлжид УИХ, Засгийн газар, шүүх, хууль сахиулах тогтолцоо, төрийн аудит, улс төрийн намууд, сонгуулийн менежментийн төв байгууллага, авлигатай тэмцэх байгууллага зэрэг институцийг авч үзсэн тайлангууд гарах юм.

Энэхүү гарын авлагад

- Ерөнхийлөгчийн тогтолцооны сонгодог болон холимог хэлбэрийн тухай онолын тойм, Ерөнхийлөгчийн институцийн тухай ойлголт;
- Төрийн эрх мэдлийн хуваарилалтад Ерөнхийлөгчийн институцийн эзэлж буй орон зай, Үндсэн хуулиар баталгаажуулсан бүрэн эрхүүд;
- Ерөнхийлөгчид нэр дэвшигчийн Мөрийн хөтөлбөрөөр дамжуулан Ерөнхийлөгч ард түмнийг төлөөлөх мандатыг хэрэгжүүлэхэд тавигдах шаардлага зэргийг багтаасан болно.

ШИНЭ СУДАЛГААНЫ ҮР ДҮНГ ОЛОН НИЙТЭД ХҮРГЭХ

Иргэний нийгмийн байгууллагууд, тэр дундаа ННФ нь бодлогын олон чухал асуудлаар салбарын мэргэжилтнүүдийг мэдээллээр хангах, маргаантай асуудлаар талуудын байр суурийн үндэслэлийг тайлбарлах, бодлогын тулгамдсан асуудлаар шийдэл санал болгох зэрэг зорилгоор олон арван судалгаа хийж, үр дүнг нь тайлан болгон хэвлүүлдэг билээ. Гэхдээ эдгээр судалгааны тайлан нь мэргэжилтнүүдэд зориулагдсан тул тухайн салбарын мэргэжлийн үг хэллэг, хэл найруулгыг тусгасан, техникийн бичвэртэй тул олон нийтэд бүрэн дүүрэн хүрдэггүй тал бий. Тиймээс тус хөтөлбөрөөс шинэ судалгааны үр дүнг олон нийтэд хүргэх ажлыг эрчимжүүлэхэд анхаарч байна.

Бодлогын судалгааны үр дүнг олон нийтэд хүргэх чиглэлд бид 2021 онд хоёр байгууллагатай хамтран хоёр стратегийг туршин ажиллаж байна. Уламжлал болоод байгаа бодлогын судалгаанд суурилсан олон талын оролцоот хэлэлцүүлгийн арга нь тухайн асуудлыг

сонирхдог, энэ чиглэлээр ажилладаг, ашиг сонирхол нь хөндөгдсөн хүмүүсийг оролцуулан, тал талаас шүүн хэлэлцэх явцдаа мэдлэг мэдээлэл хүргэхэд үр нөлөөтэй арга юм. 2021 онд “Бүх нийт боловсролын төлөө!” иргэний нийгмийн эвсэлтэй хамтран боловсролын салбарын тэгш байдлыг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн цуврал бодлогын судалгаанд суурилсан хэлэлцүүлэг зохион байгуулав. Таван судалгаанаас бүрдэх уг цувралын эхний гурав болох хос хэлний боловсрол, жирэмсэн болон хүүхэд төрүүлсэн охид, хүнд хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн боловсролын асуудлаарх хэлэлцүүлгийг 2021 онд хийж, 2022 онд орлого багатай өрхийн хүүхэд, малчин өрхийн хүүхдийн боловсролыг бодлогоор дэмжих асуудлаарх судалгааг хэлэлцүүлэх юм. Судалгаануудын дүгнэлт, бодлогын зөвлөмжийг салбарын шийдвэр гаргагчдад хүргэж, боловсролын бодлогод тусгахад чиглэсэн нөлөөллийн ажил хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж байгаа болно.

Судлаач С.Асланбек “Үндэсний цөөнх иргэдийн эх хэлээрээ суралцах эрх болон тэгш хамруулах боловсрол” сэдвээр гүйцэтгэсэн бодлогын судалгаагаа хэлэлцүүлэв. 2021.11.19.

Судлаач Ж.Содномдаржаа цахим хэлэлцүүлэгт “Жирэмсэн болон хүүхэд төрүүлсэн охидыг боловсролд тэгш хамруулах нь” бодлогын судалгаагаа танилцуулав. 2021.11.23.

Судлаач Н.Батзоригийн гүйцэтгэсэн “Хүнд хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн боловсрол” сэдэвт бодлогын судалгааны хэлэлцүүлгийн нээлт, 2021.12.02.

Шинэ асуудлаарх судалгааны тайланг олон нийтэд хүргэх өөр нэг стратегийг туршиж байгаа нь Эрх зүйн хөгжлийн төв ТББ-ын санаачилсан олон нийтийн өрсөлдөөнт мэдээллийн аян юм. Тус байгууллага Эрүүгийн хуульд шинээр туссан заналхийлэх гэмт хэргийн тухай мэргэжлийн тайланд туссан мэдээлэл нь энэ төрлийн гэмт хэргийн талаар мэдлэг, мэдээлэлгүйгээсээ үйлдэх, өртөх; өртсөн ч цагдаад хандахгүй өнгөрөх хандлага ялангуяа залуучуудын дунд их байгаа тул тэднийг мэдээлэлжүүлэх зорилтын хүрээнд уг тайлангийн агуулгаар нийгмийн сүлжээний цомхон бүтээгдэхүүн боловсруулах уралдаан зарлаад байна.

Уралдаанд ирүүлсэн бүх бүтээлийг хүний эрх, хууль зөрчөөгүй байх талаас нь шүүн тунгаасны дараа олон нийтийн сүлжээнд байршуулж, үзэгч хэрэглэгчдийн саналаар оноо өгч, шалгаруулна. Ингэснээр агуулга бүтээгч болон нийгмийн сүлжээнд идэвхтэй байдаг залуучууд, эрх зүйн чиглэлээр сурч, ажиллаж байгаа оюутан болон залуу мэргэжилтэн, мөн залуучуудаар хязгаарлахгүй нийгмийн сүлжээний бүх хэрэглэгчийг мэдээллээр хангах юм. Мэдлэг, мэдээллийг цэгцтэй түгээх үүднээс төслийн баг уралдааны туршид ТВ, нийгмийн сүлжээгээр энэхүү шинэ төрлийн гэмт хэргийн тухай тайланд түшиглэн олон нийтэд мэдээлэл өгөхөөс гадна цахим шуудан, утас, хуваарьт цагаар ганцаарчилсан зөвлөгөө өгч оролцогчдод дэмжлэг үзүүлж ажиллана.

Иргэний нийгмийн байгууллага, идэвхтнүүд олон асуудлаар тасралтгүй ажиллаж байдаг бөгөөд иргэний нийгмийн орон зайд өдөр тутамдаа өрнөж буй үйл ажиллагааны тухай мэдээлэл нь иргэний боловсролын нэг чухал хэсэг юм. Иргэд, олон нийт дийлэнхдээ

иргэний нийгмийн үйл ажиллагааг хэвлэл мэдээлэл, цахим сүлжээний толин тусгалаар хардаг бөгөөд энэ төрлийн мэдээлэл хязгаарлагдмал, мөн заримдаа өрөөсгөл байх, улмаар иргэний нийгмийн талаар иргэдийн мэдээлэл бүрүү, дутуу байх эрсдэлтэй байдаг. Тэр тусмаа сайн засаглал, хүний эрх, нийтийн эрх ашгийг хамгаалах чиглэлээр ажиллаж байгаа иргэний нийгмийн үйл ажиллагаа мэдээлэгдэх нь бага байх талтай. Тиймээс бид иргэний нийгмийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг олон нийтэд идэвхтэй мэдээлэх мэдээллийн урсгал бий болгох санаачилга гаргасан Тогтвортой хөгжлийн төлөөх сэтгүүл зүй ТББ-тай хамтран ажиллаж эхэллээ. Уг үйл ажиллагааны хүрээнд ННФ нь сэтгүүлч, иргэний нийгмийн байгууллагуудыг холбох, иргэний нийгмийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг тогтмол давтамжтайгаар багцлан мэдээллийн хуудсаар олон нийтэд хүргэхээр ажиллаж байна.

Мөн бид нийтийн эрх ашгийг шүүхээр нэхэмжлэн хамгаалж ажиллаж байгаа орон нутгийн гурван төрийн бус байгууллагыг олон нийтэд танилцуулах баримтат видео нэвтрүүлэг бэлтгэж байна. Баянхонгор аймагт эрх зүйч мэргэжилтэй иргэд, Дорнод аймагт нутгийн иргэд, Ховд аймагт мэргэжлийн сэтгүүлчид төрийн бус байгууллага байгуулан, стратегийн өмгөөлөл хийж, нийтийн өмч, нийтийн эрх ашгийг хамгаалан ажиллаж байгааг харуулсан нэвтрүүлгүүд хийгдлээ. Энэ нь төрийн бус байгууллагуудын үйл ажиллагаа, олсон амжилтыг танилцуулаад зогсохгүй нийтийн эрх ашиг хэмээх ойлголтыг тайлбарлан, стратегийн өмгөөлөл хийх алхмууд, тулгарах бэрхшээлийг даван туулах түршлагыг олон нийт, нутгийн иргэдэд танилцуулах таатай боломж бүрдүүлж байна.